

Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

EGZAMIN GIMNAZJALNY 2011

część humanistyczna

Klucz punktowania zadań

(arkusz dla uczniów słabo widzących)

KWIECIEŃ 2011

Zadania zamknięte

Zadanie 1.

Obszar standardów	Standard	Czynność	Poprawna odpowiedź (1 p.)
czytanie i odbiór tekstów kultury	interpretowanie tekstu z uwzględnieniem intencji nadawcy (I/2)	rozpoznanie związku między elementami opisywanej przestrzeni a podaną wartością	B

Zadanie 2.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie wartości wpisanych w tekst kultury (I/7)	wskazanie wartości łączącej bohaterów tekstu	C
-----------------------------------	---	--	----------

Zadanie 3.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie i analizowanie kontekstu historycznego niezbędnego do interpretacji tekstu (I/6)	określenie czasu wydarzeń	B
-----------------------------------	---	---------------------------	----------

Zadanie 4.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie i analizowanie kontekstu niezbędnego do interpretacji tekstu (I/6)	rozpoznanie właściwego ciągu chronologicznego	D
-----------------------------------	---	---	----------

Zadanie 5.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie w tekście środków wyrazu i określanie ich funkcji (I/4)	wskazanie środka stylistycznego zastosowanego w tekście w określonym celu	B
-----------------------------------	--	---	----------

Zadanie 6.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie i analizowanie kontekstu historycznego niezbędnego do interpretacji tekstu (I/6)	rozpoznanie autora znanego tekstu ikonicznego	D
-----------------------------------	---	---	----------

Zadanie 7.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie i analizowanie kontekstu niezbędnego do interpretacji tekstu (I/6)	wskazanie autora podanego tekstu	D
-----------------------------------	---	----------------------------------	----------

Zadanie 8.

czytanie i odbiór tekstów kultury	interpretowanie tekstu z uwzględnieniem intencji nadawcy (I/2)	odczytanie intencji autora tekstu	C
-----------------------------------	--	-----------------------------------	----------

Zadanie 9.

czytanie i odbiór tekstów kultury	interpretowanie tekstu z uwzględnieniem intencji nadawcy (I/2)	rozpoznanie w tekście sposobu oddziaływania na odbiorcę	C
-----------------------------------	--	---	----------

Zadanie 10.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie i analizowanie kontekstu niezbędnego do interpretacji tekstu (I/6)	wskazanie szeregu wyrazów o znaczeniu bliskoznacznym	A
-----------------------------------	---	--	----------

Zadanie 11.

czytanie i odbiór tekstów kultury	interpretowanie tekstu z uwzględnieniem intencji nadawcy (I/2)	wyjaśnienie wyrażenia użytego w tekście	A
-----------------------------------	--	---	----------

Zadanie 12.

czytanie i odbiór tekstów kultury	interpretowanie tekstu z uwzględnieniem intencji nadawcy (I/2)	odczytanie intencji autora tekstu	B
-----------------------------------	--	-----------------------------------	----------

Zadanie 13.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie w tekście środków wyrazu i określanie ich funkcji (I/4)	rozpoznanie miary rytmicznej mazura	D
-----------------------------------	--	-------------------------------------	----------

Zadanie 14.

czytanie i odbiór tekstów kultury	czytanie tekstu na poziomie dosłownym (I/1)	wskazanie różnic między tekstem współczesnym a tekstem pierwotnym	B
-----------------------------------	---	---	----------

Zadanie 15.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie i analizowanie kontekstu historycznego niezbędnego do interpretacji tekstu (I/6)	rozpoznanie postaci historycznych spełniających warunki wskazane w poleceniu	A
-----------------------------------	---	--	----------

Zadanie 16.

czytanie i odbiór tekstów kultury	odnajdywanie związków przyczynowo-skutkowych (I/5)	dostrzeganie zależności między wydarzeniami historycznymi i ich konsekwencjami	C
-----------------------------------	--	--	----------

Zadanie 17.

czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie i analizowanie kontekstu historycznego niezbędnego do interpretacji tekstu (I/6)	rozpoznanie miejsca podanego wydarzenia	A
-----------------------------------	---	---	----------

Zadanie 18.

czytanie i odbiór tekstów kultury	czytanie tekstu na poziomie przenośnym (I/1)	rozpoznanie symbolicznego znaczenia określonego elementu architektonicznego	D
-----------------------------------	--	---	----------

Zadanie 19.

czytanie i odbiór tekstów kultury	wyszukiwanie informacji w tekście (I/3)	wskazanie analogii między wydarzeniami historycznymi	A
-----------------------------------	---	--	----------

Zadanie 20.

czytanie i odbiór tekstów kultury	wyszukiwanie informacji w tekście (I/3)	wskazanie wspólnego elementu artykułów hasłowych	C
-----------------------------------	---	--	----------

Zadania otwarte

Jeśli w zadaniach krótkiej odpowiedzi wśród odpowiedzi poprawnych pojawiają się odpowiedzi niepoprawne, uczeń otrzymuje 0 pkt za zadanie.

W zadaniach rozszerzonej odpowiedzi uczeń nie otrzymuje punktów za pracę w innej formie lub na inny temat.

Zadanie 21.

Obszar standardu	Standard
czytanie i odbiór tekstów kultury	dostrzeganie kontekstu niezbędnego do interpretacji tekstu (I/6)

1 p. – poprawne zdefiniowanie pojęcia

Przykładowe odpowiedzi

Patriotyzm lokalny to przywiązanie do miejscowości lub regionu, z którego się pochodzi.

Patriotyzm lokalny to przywiązanie do miejsca, z którym jest się związanym.

0 p. – odpowiedź, która nie definiuje poprawnie pojęcia lub jest zbyt ogólna

Przykładowe odpowiedzi

Patriotyzm lokalny to miłość do swego kraju.

O patriotyzmie lokalnym mówimy wtedy, gdy coś kochamy.

Zadanie 22.

tworzenie własnego tekstu	formułowanie argumentów uzasadniających podane stanowisko (II/5)
---------------------------	--

3 p. – poprawne wskazanie czasu i zdarzeń, które potwierdzają, że każda z podanych postaci zasłużyła na miano patrioty

Przykładowa odpowiedź

Tadeusz Kościuszko – walczył w wojnie przeciwko Rosji w 1792 r.: dowodził w bitwie z Rosją pod Dubienką, odznaczył się również w bitwie pod Zieleńcami; był wodzem powstania narodowego w 1794 r. (zwyciężył w bitwie pod Racławicami); po klęsce pod Maciejowicami w 1794 r. był więziony w twierdzy w Petersburgu; od 1796 r. przebywał na emigracji (był zwolennikiem tworzenia Legionów polskich).

Jan Henryk Dąbrowski – uczestniczył w insurekcji kościuszkowskiej w 1794 r.; utworzył Legiony Polskie we Włoszech – 1797 r.; walczył u boku Napoleona we Włoszech od 1797 r., zorganizował antypruskie powstanie w Wielkopolsce w 1806 r., uczestniczył w bitwie pod Frydlandem w 1809 r., brał udział w kampanii rosyjskiej w 1812 r. (przeprawa przez Berezynę); po śmierci księcia Józefa Poniatowskiego w 1813 r. dowodził armią Księstwa Warszawskiego.

Józef Piłsudski – był Naczelnym Wodzem w wojnie polsko-ukraińskiej w l. 1918–1919 i wojnie polsko-bolszewickiej w l. 1919–21 oraz inicjatorem wyprawy kijowskiej w 1920 r.; współtworzył organizacje paramilitarne: w 1908 r. Związek Walki Czynnej, w 1914 r. 1 Kompanię Kadrową i Polską Organizację Wojskową; od 1914 r. był komendantem I Brygady Legionów walczącej przeciwko rosyjskiemu zaborcy; w 1917 r. doprowadził do tzw. kryzysu przysięgowego, w wyniku czego został aresztowany i osadzony w twierdzy magdeburskiej.

Uwaga! Do przyznania punktu wystarczy podanie czasu i nazwy wydarzenia, które świadczy o patriotyzmie danej postaci.

2 p. – poprawne wskazanie czasu i zdarzeń, które potwierdzają, że dwie z wymienionych postaci zasłużyły na miano patrioty

1 p. – poprawne wskazanie czasu i zdarzeń, które potwierdzą, że jedna z wymienionych postaci zasłużyła na miano patrioty

0 p. – podanie informacji niezgodnych z warunkami zadania *lub* podanie nieprawdziwych informacji dotyczących osób wskazanych w poleceniu *lub* brak określenia czasu podanego przez siebie wydarzenia *lub* określenie wyłącznie czasu, bez podania wydarzenia

Przykładowe odpowiedzi

Tadeusz Kościuszko brał udział w walkach nie tylko w Polsce, ale i w wojnie o niepodległość USA.

Tadeusz Kościuszko oddał swoje życie, walcząc z niemieckim najeźdźcą, ale dzięki niemu Polska odzyskała niepodległość.

Jan Henryk Dąbrowski walczył w powstaniu kościuszkowskim. Wyróżnił się w walkach o Warszawę i został mianowany generałem. To on utworzył Legiony Polskie we Włoszech.

Jan Henryk Dąbrowski jest związany z całą Polską swymi czynami niepodległościowymi i tekstem naszego hymnu narodowego.

Piłsudski był genialnym dowódcą, wybitnym strategiem i politykiem. Jemu zawdzięczamy „cud nad Wisłą”.

Józef Piłsudski był komendantem Legionów Polskich we Włoszech, walczył bohatersko u boku Napoleona w czasie wyprawy na Rosję.

Zadanie 23.

czytanie i odbiór tekstów kultury	wyszukiwanie informacji w tekście (I/3)
-----------------------------------	---

1 p. – poprawne wskazanie wszystkich (3) wymienionych przez Stanisława Sojkę czynników decydujących o przynależności narodowej człowieka

Przykładowa odpowiedź

język, historia i kultura

0 p. – inna odpowiedź niewynikająca z tekstu lub jej brak

Zadanie 24.

czytanie i odbiór tekstów kultury	interpretowanie tekstu z uwzględnieniem intencji nadawcy (I/2)
-----------------------------------	--

2 p. – poprawne wskazanie różnic między każdą parą wypowiadających się osób

Przykładowa odpowiedź

Dla Anny Dymnej patriotyzm oznacza instynktowne przywiązanie do kraju urodzenia, takie, że nie wyobraża sobie życia gdzie indziej – zawsze do niego wraca, natomiast dla Zbigniewa Bońka patriotyzm to szacunek dla kraju i duma z reprezentowania go, duma z symboli narodowych.

Anna Dymna jest bardzo przywiązana do swego kraju. Polska jest dla niej najpiękniejsza i nie wyobraża sobie życia poza jej granicami. Stanisław Sojka w definicji patriotyzmu na plan pierwszy wysuwa mniejsze wspólnoty: rodzinę i małe ojczyzny. Wiąże też patriotyzm z szacunkiem dla innych.

1 p. – poprawne wskazanie różnic w wypowiedziach jednej pary

0 p. – podanie informacji niezgodnych z warunkami zadania *lub* brak wskazania różnic w zacytowanych wypowiedziach

Przykładowa odpowiedź

Każdy z mówiących kocha swój kraj, więc trudno wskazać różnice w ich wypowiedziach.

Zadanie 25.

czytanie i odbiór tekstów kultury	wyszukiwanie informacji w tekście (I/3)
-----------------------------------	---

1 p. – poprawne sformułowanie definicji patriotyzmu zgodnej ze wszystkimi wypowiedziami przytoczonymi w tekście

Przykładowe odpowiedzi

patriotyzm to przywiązanie do ojczyzny

lub

patriotyzm to poczucie więzi z krajem, w którym się ktoś urodził

0 p. – brak definicji lub sformułowanie definicji niezgodnej ze wszystkimi wypowiedziami przytoczonymi w tekście

Przykładowe odpowiedzi

patriotyzm powinien wyrażać się dążeniem do przyjaźni i współpracy ze wszystkimi narodami

lub

ojczyzną człowieka jest cały świat

Zadanie 26.

tworzenie własnego tekstu	formułowanie argumentów uzasadniających podane stanowisko (II/5)
---------------------------	--

1 p. – uzasadnienie zgodne z poleceniem

Przykładowe odpowiedzi

Zawsze ciepło wypowiadał się o swojej ojczyźnie, chętnie spotykał się ze swymi rodakami w Rzymie i wielokrotnie pielgrzymował do ojczystego kraju.

lub

Do pielgrzymów z kraju zawsze zwracał się po polsku, utrzymywał żywe kontakty z przyjaciółmi z kraju, wspierał demokratyczne przemiany w Polsce.

0 p. – brak uzasadnienia lub błędy rzeczowe

Zadanie 27.

tworzenie własnego tekstu	dokonywanie celowych operacji na tekście (II/7)
---------------------------	---

2 p. – poprawne przekształcenie zdania pojedynczego w zdanie złożone, poprawna interpunkcja

Przykładowe odpowiedzi

Pośrodku plateau, które ma tysiąc czterysta metrów kwadratowych, znajduje się szesnastometrowy krzyż Virtuti Militari.

lub

Szesnastometrowy krzyż Virtuti Militari znajduje się pośrodku plateau, które ma tysiąc czterysta metrów kwadratowych.

1 p. – poprawne przekształcenie zdania pojedynczego w zdanie złożone, interpunkcja niepoprawna

0 p. – niepoprawne przekształcenie zdania

Zadanie 28.

tworzenie własnego tekstu	tworzenie tekstu o charakterze informacyjnym (II/3)
---------------------------	---

TEMAT

3 p. – napisanie podania uwzględniającego prośbę i jej uzasadnienie, zawierającego wszystkie formalne wyróżniki tej formy użytkowej (miejsce i data, nadawca, adresat, podpis)

Przykładowa odpowiedź

Skalno Wielkie, 17.11.2010 r.

*Jan Piotrowski
Przewodniczący klasy III a
Gimnazjum nr 3 w Skalnie Wielkim*

*Dyrektor Gimnazjum nr 3
w Skalnie Wielkim*

W imieniu uczniów klasy III a zwracam się z prośbą o pomoc finansową umożliwiającą utworzenie w naszej szkole muzeum regionalnego.

Zależy nam na realizacji tego projektu, ponieważ pragniemy upamiętnić historię naszego regionu i przybliżyć miejsca, z których pochodzimy i z którymi jesteśmy związani.

Zdajemy sobie sprawę, że bez Pana pomocy finansowej zrealizowanie naszego pomysłu nie będzie możliwe, dlatego też prosimy o pozytywne rozpatrzenie naszej sprawy.

*Z wyrazami szacunku
Jan Piotrowski*

2 p. – napisanie podania uwzględniającego prośbę i jej uzasadnienie, ale pominięcie jednego ze wskazanych wyżej formalnych wyróżników podania

lub

– napisanie podania uwzględniającego prośbę (bez jej uzasadnienia), zawierającego wszystkie wymagane formalne wyróżniki podania

1 p. – napisanie podania uwzględniającego prośbę (bez jej uzasadnienia), pominięcie jednego ze wskazanych wyżej formalnych wyróżników podania

lub

– napisanie podania uwzględniającego prośbę i jej uzasadnienie, ale pominięcie dwóch ze wskazanych wyżej formalnych wyróżników podania

0 p. – napisanie podania uwzględniającego prośbę (bez jej uzasadnienia), pominięcie dwóch ze wskazanych wyżej formalnych wyróżników podania

JĘZYK I STYL

tworzenie własnego tekstu	budowanie wypowiedzi poprawnej pod względem językowym i stylistycznym (II/1)
---------------------------	--

2 p. – dostosowanie stylu do formy wypowiedzi poprzez posługiwanie się zwrotami charakterystycznymi dla podania, dobór odpowiednich dla podania struktur składniowych, leksykalnych i frazeologicznych

1 p. – dopuszczalny jeden błąd

0 p. – 2 błędy i więcej

ZAPIS

tworzenie własnego tekstu	budowanie wypowiedzi poprawnej pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym (II/1)
---------------------------	---

1 p. – poprawność ortograficzna i interpunkcyjna (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny)

0 p. – w przypadku większej liczby błędów w zapisie

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się¹

1 p. – najwyżej 2 błędy ortograficzne i 2 błędy interpunkcyjne

0 p. – powyżej 2 błędów ortograficznych i 2 błędów interpunkcyjnych

Zadanie 29.

tworzenie własnego tekstu	tworzenie tekstu na zadany temat (II/4)
---------------------------	---

TEMAT

5 p. – teza (uczeń określił swoje stanowisko), argumentacja (uczeń przywołał adekwatne do zajętego stanowiska przykłady z literatury, historii i z własnych obserwacji, wszystkie przykłady poprawnie uzasadnił), podsumowanie (uczeń podsumował wypowiedź)

Przykład odpowiedzi

Patriota to człowiek, który swoją postawą daje świadectwo, że ojczyzna jest dla niego najważniejsza. Dbą o jej rozwój, kulturę, gospodarkę, a także nie waha się oddać życia, gdy zajdzie taka potrzeba. Czy zatem patriotą można być zarówno w czasie wojny, jak i w czasach pokoju? Postaram się odpowiedzieć na to pytanie, odwołując się do wybranych przykładów z literatury, historii naszego narodu oraz własnych spostrzeżeń.

Literatura polska obfituje w przykłady patriotycznych postaw. W czasie wojen miała ona za zadanie nawoływać Polaków do walki, krzepić ich serca, w czasie pokoju natomiast budzić patriotyczne uczucia, wskazywać wzorce postępowania.

„Kamienie na szaniec” Aleksandra Kamińskiego to przykład powieści o bezgranicznej miłości ojczyzny, miłości aż po grób. Bohaterowie książki poświęcili swoje życie dla kraju. „Alek”, „Rudy” i „Zośka” byli wzorem dla wielu młodych ludzi, którzy podobnie jak oni walczyli w obronie ojczyzny. Ich czyny i postawa mogą stanowić przykład dla innych, także dla nas. Dzięki takim książkom jak „Kamienie na szaniec” młodzi ludzie mogą zrozumieć, jak ważna jest wolność ojczyzny i jak potrzebny jest pokój na świecie.

Postawy patriotyczne miały niewątpliwie ogromny wpływ na to, w jakim kraju teraz żyjemy. Przykładem patrioty, który poświęcił życie walce o wolność ojczyzny, jest Tadeusz Kościuszko. Jako naczelnik powstania odniósł zwycięstwo w bitwie pod Raclawicami, a jego męstwo i poświęcenie stały się wzorem dla przyszłych pokoleń, mimo że kolejne bitwy zostały przegrane.

Postacią, która także zasługuje na miano patrioty, jest Karol Wojtyła. Zawsze starał się pomagać Polsce i Polakom. Nigdy nie zapomniał o swoim pochodzeniu – często podczas nabożeństw pozdrowiał rodaków i wielokrotnie odwiedzał ojczyznę, choć czasy nie były łatwe. Zapisał się w historii jako człowiek, który przyczynił się do upadku komunizmu. Miał odwagę przeciwstawić się złu. Karol Wojtyła to wielki patriota, jeden z największych.

Dzisiaj miłość ojczyzny nie wymaga tylu poświęceń. W czasach pokoju patriotyzm przejawia się w dbałości o język ojczysty, w kultywowaniu narodowych tradycji, w szacunku dla narodowych symboli. Chociaż może się to wydać banalne, nawet kibicowanie polskim zawodnikom świadczy

¹ Patrz: Klasyfikacja i sposoby oznaczania błędów.

o uczuciach patriotycznych. W XXI wieku bycie patriotą oznacza także przestrzeganie praw, rzetelne wykonywanie obowiązków oraz aktywny udział w życiu publicznym, na przykład uczestniczenie w wyborach.

W swoich rozważaniach próbowałam odpowiedzieć na pytanie, czy patriotą można być zarówno w czasie wojny, jak i w czasach pokoju. Z przytoczonych przykładów wynika, że tak, choć – moim zdaniem – podczas wojny człowiek ma więcej możliwości, by udowodnić, że jest patriotą. O miłości ojczyzny w czasie pokoju wielu z nas zapomina. Szkoda, że dopiero w sytuacjach kryzysowych potrafimy się zjednoczyć i wspólnie działać dla dobra swego kraju. Mam jednak nadzieję, że dla większości z nas patriotyzm nigdy nie stanie się pustym słowem.

4 p. – teza (uczeń określił swoje stanowisko), argumentacja nie wyczerpuje wszystkich wymagań tematu (uczeń przywołał adekwatne do zajętego stanowiska przykłady z trzech dziedzin wskazanych w poleceniu, dwa przykłady są uzasadnione), podsumowanie (uczeń podsumował wypowiedź)

3 p. – teza (uczeń określił swoje stanowisko), argumentacja nie wyczerpuje wszystkich wymagań tematu (uczeń przywołał adekwatne do zajętego stanowiska przykłady z trzech dziedzin wskazanych w poleceniu, jeden przykład jest uzasadniony lub przywołał przykłady z dwóch dziedzin wskazanych w poleceniu, oba są uzasadnione), podsumowanie (uczeń podsumował wypowiedź)

2 p. – teza (uczeń określił swoje stanowisko), argumentacja nie wyczerpuje wymagań tematu (uczeń przywołał adekwatne do zajętego stanowiska przykłady z dwóch dziedzin wskazanych w poleceniu, jeden przykład jest uzasadniony lub przywołał przykłady z trzech dziedzin wskazanych w poleceniu, żaden przykład nie jest uzasadniony), podsumowanie (uczeń podsumował wypowiedź)

1 p. – teza (uczeń określił swoje stanowisko), argumentacja nie wyczerpuje wymagań tematu (uczeń przywołał adekwatny do zajętego stanowiska przykład z jednej dziedziny wskazanej w poleceniu i go uzasadnił lub przywołał co najmniej dwa przykłady, ale żadnego przykładu nie uzasadnił), podsumowanie (uczeń podjął próbę podsumowania lub nie podsumował rozważań)

0 p. – brak trafnych przykładów lub praca nie na temat

KOMPOZYCJA

[Punktu z tej kategorii nie przyznaje się, jeśli praca zajmuje mniej niż połowę wyznaczonego miejsca.]

tworzenie własnego tekstu	stosowanie zasad organizacji tekstu (II/4)
---------------------------	--

1 p. – poprawna segmentacja tekstu

0 p. – brak segmentacji tekstu lub segmentacja przypadkowa

JĘZYK I STYL

[Punktów z tej kategorii nie przyznaje się, jeśli praca zajmuje mniej niż połowę wyznaczonego miejsca.]

a)

tworzenie własnego tekstu	budowanie wypowiedzi poprawnej pod względem językowym (II/1)
---------------------------	--

poprawność składniowa, leksykalna, frazeologiczna i fleksyjna

3 p. – najwyżej 3 błędy

2 p. – 4 błędy

1 p. – 5 błędów

0 p. – ponad 5 błędów

b)

tworzenie własnego tekstu	budowanie wypowiedzi poprawnej pod względem stylistycznym (II/1)
---------------------------	--

poprawność stylistyczna

1 p. – najwyżej 3 błędy

0 p. – ponad 3 błędy

ZAPIS

[Punktów z tej kategorii nie przyznaje się, jeśli praca zajmuje mniej niż połowę wyznaczonego miejsca.]

a)

tworzenie własnego tekstu	budowanie wypowiedzi poprawnej pod względem ortograficznym (II/1)
---------------------------	---

2 p. – 0 błędów

1 p. – 1 błąd

0 p. – ponad 1 błąd

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się²

2 p. – najwyżej 2 błędy

1 p. – 3 błędy

0 p. – ponad 3 błędy

b)

tworzenie własnego tekstu	budowanie wypowiedzi poprawnej pod względem interpunkcyjnym (II/1)
---------------------------	--

1 p. – najwyżej 3 błędy

0 p. – ponad 3 błędy

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się²

1 p. – najwyżej 4 błędy

0 p. – 5 błędów i więcej

² Patrz: Klasyfikacja i sposoby oznaczania błędów.